

4.3

34530

насими

АЗЭРБАЙЧАН
ДӨВЛЭТ
НЭШРИЛЛАТЫ
БАКЫ. 1973

ШАДАДДИН НАСИМ

СЕЧИЛМИШ АСАРЛАРЫ

30

Насим

МILLI KEDİMSAL
KADMAS

Тәртиб едәни
ӘӘМИД АРАСЛЫ
Редактору
ЧАҢАНКИР ГӘНРӘМНОВ

Рәссамы
ОГТАЙ САДЫГЗАДӘ

Рәссамы М. Абдуллаевдир

Беш эсрдэн артыгдыр ки, бөйүк Азэрбајчан шаири Имадэддин Нәсиминин шәрәфли ады Яхын Шәргдә мәрдлик, фәдакарлыг вә ирадә рәмзи кими һөрмәтлә чәкилир. Беш эсрдэн артыгдыр ки, мәсләки угрунда дара чәкилиб дәриси сојулан, сон нәфесинде белә өз сөзүндән дөнмәјен бу мәрд инсанын фачиэли өлүмү шаирләрин ше'риндә, ашыгларының сазында тәрәннүм едилir.

Нәсими Азэрбајчан дилиндә ше'рин илк қөркәмли нұмунәләрini јарадан, өз мүтәрәғги фикирләрини јүксек бәдии диллә ifadә etmeji башаран гүдрәтли бир сәнэткар олмушшудур. Онун ана дилиндән башга әрәб вә фарс дилләриндә дә јаратмыш олдуғу дилланлар шаириң адыйның өз вәтәниндән чох-choх узагларда, бүтүн Яхын Шәргдә шәһрәтләнмәсинә сәбәб олмушшудур.

Апарылан тәдгигат эсасында мүәjjәнләшдирилмишdir ки, шаириң эсил ады Әлидир. О тәхминән XIV әсрин орталарында Шамахы шәһәриндә докумушшудур. Шаириң атасы Сейид Мәһмәмәд дөврүн танынмыш адамларындан олмушшудур. Сейид Әли илк тәһисиلىни Шамахы шәһәринде алмыш, кичик яшларындан мүкәммәл тәһисил қөрмүш, хүсусен фәлсәфи вә дини чәрәжанлары өјрәнмәјә даһа чох һавәс көстәрмишdir. О, Низами, Хагани, Мәһсәти, Фәләки, Зұлфугар Ширвани, Ариф Әрдәбили, Маһмуд Шәбүстәри вә Марағалы Әвнәдининиң эсәрләри илә тәрбијәләнмиш, ejni заманда Яхын Шәргин қөркәмли шаирләринин: Чәлаләддин Руми, Рудәки, Сә'ди, Әттар вә башга классик шаирләрдин әсәрләrinini дәриндән өјрәнмиш вә өзу дә кичик яшларындан ше'р јазмаға башламышдыr. Шаириң әсәрләrindeң аждын олур ки, о, әрәб вә фарс дилләrinini, бу дилләrdә бәдии әсәрләр јарада биләчек сәвиijjәde мүкәммәл өјрәнмишdir.

XIV әсрдә Яхын Шәргин бир чох өлкәләrinde: Орта Асијада, Ширвандада, Түркијә вә Иранда феодал әзілмү вә истисмарына гаршы мубаризә чох кенишләнмиш вә Яхын Шәргдә рәсми дини қөрүшләrlә мұхалифәт тәшкил едән jени дини тәрігеттәrlәr mejdana чыхмышды. Бу тәрігеттәrlәr мәсчиде гаршы суфи тәкјәләrinini gojur, jени тәрігет башчылары өз қөрүшләrinini kениш шәкиlә tәblig edәrәk etrafiyna tәrәffdarlar топлаjыb, imkan tапдыгча накимиjjeti өз әлләrinе алмаға чалышырдыlар. Яхын Шәргdә бир сыра кәндли үсәнлары тәріgет pәrdәsi алтында кедир вә бу мубаризә өз экспириен бәдий әдәbiyätтада да тапырды. Тәріgет башчылары өз нәзәри фикирләrinini ислам дини қөрүшләrininе эсасланараq тәblig еdir, хүсусен мәнзүм әсәрләrinin jaранmasыna даһа чох фикир вериридиләr.

Яхын Шәргин, Шеjx Maһmud Шәbүstәri, Чәлаләddin Rumi, Марағалы Әвнәdi kimi

көркемли шаирләри пантеист вәһдәти-вүчуд фикирләри даһа кениш јајылыр. Шәрг пантеистләринин өзләри дә мұхтәлиф голлара ајрылараг өз көрушләрини тәблиг едирдиләр. Кәнч шаир һәлә мәдресә тәләбеси икән Шәргдә җедән бу фикир мубаризәсini изләмәјә башлајыб, илк илләрдә «әнәліг» дедији үчүн X әсрдә Бағдад шәһәринде дара чәкилмиш олан Һәллач Мәңсүр Һүсейнинн тәригәтини даһа чох бәјәнмиш, ejни заманда Әрдәбилдә кениш тәблигат апармагда олан Шеих Сәфи чанишинләринин көрушләрине рәғбәт бәсләмишdir. Мәһз буна көрә дә о, илк ше'рләрини Һүсейн тәхәллүсу илә язмышдыр. Бу заман Тәјмурун ордулары Jахын Шәрги истилаја башламыш вә эсрин сонларына дөгрү Азәрбајчаны да өзүнә табе етмишди. Бунунла әлагәдар Jахын Шәргдә ejни бир тәригәт—шәһәр санәткарларынын көрушләрини ифадә едән һүруфилек кениш јајылмаға башламышды. Шаирин атасы Сеид Мәһәммәд гардаши Сеид Һүсейнә бирликдә о заман Ширванда да јајылмағда олан һүруфиләр рәғбәт көстәрмишdir. Фәзлуллаһла әшхәсән таныш олан бу айләнин бүтүн үзвәри һүруфи көрушләринин Ширванда јајылмасында мүәյҗән рол ојнамышлар.

Һүруфилийн әсасыны гојан тәбрисли Нәими бу тәригәтин нәзәри әсасларыны өзүнүн «Чавиданнамә», «Мәһәббәтнамә», «Новнамә» кими әсәрләrinde шәрәп едәрәк кениш тәблигә башламышдыр. 80-чы илләrin ахырларында Фәзлуллаһ Нәими Ширвана кәлмиш, Бакы шәһәrinde мәскән салараг тәрәфдарлар топламага башламышдыр. Фәзлуллаһын «Вәсијәтнамә»сindәn аjdын олур ки, Бакынын мәтәбәр зияллылары, тачирләри вә дөвләт адамлары Фәзлуллаһын көрушләрини бәјәнмиш, онун тәрәfinә кечәрәк һүруфилиji гәбул етмиш вә бу шәһәр бир нөв һүруфилийн тәблиг очагына чеврилмишdi. Бураја бир чох јерләрдәn һүруфиләр кәлдикдәn сонра әтрафына тәрәфдарлар топлајыб фикирләrinни кениш јајмага башлајыр. Бу заман бир чох тә'гиb олунан һүруфиләr дә Бакы вә Шамахыдан бу шәһәрә көчмушdu. Шаир Һәләbdә мәскән салыб узун мүddәt айләsi илә бирликдә бурада јашајыр. Кетдикчә шаир өз мубаризәsinи даһа да кәскинләшdirerәk, фикирләrinни даһа ачыг шәкилдә ифадә етmejә башлајыр. Елә буна көрәndir ки, шаирин һәјаты үчүн нараат олан гардаши Шаһ Хәндәn (гәбри Шамахы шәhе-риндәdir) она мұрачиәт едәrәk ентијатты олмара тапшырыр. Аңчаг өз ирадәsinde дөнмәs олан шаир:

Дәрәји-мүһит чүшә кәлди,
Көвнилә мәқан хрушә кәлди.
Сирри-әзәл олду ашикара,
Ариф нечә еjlәsin мұдара?

мисралары илә башлајан ше'рлә чаваб верәрәk мұbarizәni дајандырмајағыны, бөjүк инам, ruh jүksәklisi вә түкәнмәs бир мәhәббәtлә өз фәалиjätini даһа да кенишләndi-рәчәjini biildirir.

Лакин Мисир мәмлүкләri вә Һәlәb ruhаниләri шаiri диггәtлә izlaejiridilәr. Mәhз бунун үчүн шаир 1417-чы илдә Һәlәb һәkmдары Jәshbәkin әmri илә Һәlәbin гала зинданында дустаг еdiлир. Az кечмәdәn шәhәr ruhаниләrinin мәchlisindә шаир мұhакimә ediлиb, өlümүnә fitva veriliр. Muhakimә sәnәdlәri Misir—таныш олмаг үчүн сultana kәndәriлиr. Zinданда галдыры мүddәtә Nәsimi гази вә ruhaniләri, мұftiلىr иfsha еdәn кәskin шe'rlәr jazыр, өlümдәn горхмадығыны, мәslәki угрунда hәr чyr әzijjätә dәzmәjә hазыр олдуғunu ifadә eдәn һәrapәtli әsәrlәr jaрадыr.

Бир гәdәr сонра шe'ri мәhәkemәnin sәnәdlәri илә таныш олан Misir сultanyы Эл Mүәjijәd, шаирин diри-diри дәrisi соjулub, jедdi күn Һәlәb шәhәrinde hamya jaestәriлmәsi haqgыnда әmr verip. Belәliklә, Nәsimi fachieli bir шe'kiлә e'dam ediлиr.

ropada da килсә ислаһаты угрунда мұbarizә апаран Jan Gус kими chex хадими dinи mәhәkemәnin гәrары әsасында (1415-чы илдә) tongalda јандырылмышдыr. Ejni dөvrдә, ejni xarakterli мұbarizәsinin баш vermesi вә hakim тәbэгә тәrәfinidәn tәxminen ejni вәhishiliklә чәzalandyrylmасы son dәrәcә maрагlydyr.

Һәlәb o заман мәrkәzi Misir олан мәmлүklәr tabe idi. Bu шәhәr o заман Шәrglә Gәrb arасында мүhүm көруш мәntәgesi kими bөjük tıcharət әhәmijätinе malik idi. Hиндистан вә Ширвандан kәlәn bөjük tıcharət karvanlary by tıcharət mәrkәzinde көrüşpür, бурадан dәnis vasitәsilе Aвropa шaһәrlәrinе kедiridlәr. Һәlәb өz iktisadi әhәmijätini Tejmuруn һүчумundan sonra da sahlaýyrdы. Tarihi mәnbәlәrdәn ajdyн etmek olur ki, bu заман Ширвандан kәtiyirlәn ipsekдәn Сuriya шaһәrlәrinde kөzел parçalap toxuýurdular. Ширван ipzi Һәlәb jolu ilә Aвropa ja аparalыr. Shubhә-siz ki, orta әср үчүn әзэмәtli олан бу чокмиләtli tıcharət mәrkәzinde Ширван та-чиrlәri вә tıcharətлә әлагәdar олан shirvanlylar da јашaýyrdы.

Nәsimi Һәlәb шәhәrinе kәldikdәn sonra etrafyна tәrәfdarlar toplaýyib fikirlәrinni keniш јaјmagа bашlaýy. Bu заман bir чох tә'giб olunan һүrufilәr дә Bakы vә Shamaхыdan бу шәhәrә kөchmushdu. Shaир Һәlәbdә mәskәn salыb uzun mүddәt aylәsi илә birlikdә bуradа јашaýy. Ketdikchә shaир өz мубarizәsinи daһa da kәskinlәshdirerәk, fikirlәrinni daһa aчыg шәkiлde ifadә etmejә bашlaýy. Elә buна kөrәndir ки, шaирin һәjatы үчүn naraat олан гардаши Shaһ Xәndәn (gәbri Shamaхы шәhе-rinde dir) она мұrachiәt eдәrәk ehtiyatly оlmaғы tapshyryr. Anчag өz iрадәsinde дөnмәs олан shaир:

Шаирин зиндан күнләрindә һәбсдә јаздығы чәсарәтли шे'рләр, мұнакимә заманы мәрданә давранышы, мәнтиги чаваблары, мәтин ирадәси узун мүддәт халг арасында данышылыш, нағыл кими дилләрдә, ағызларда сөјләнилмишdir. Бу сәбәбдәндир ки, Нәсими нағында бир сыра рәвајәтләр јараныш, онун өлүмү әфсанәви бир шәкилдә нәгл олунмушdур. Илләр кечдикчә шаирин һәгиги тәрчүмеji-һалы да бу рәвајәтләрә гарышараг әфсанәвиләшишdir. Хүсүсән шаирин өлүмү нағында бир-бириндән фәргли рәвајәтләр мөвчуддур. Бу рәвајәтләрдән бириңидә Нәсиминин е'дамы белә тәсвир едири:

«Бир күн Һәләб шәһәриндә кәңч бир һүруфи Нәсиминин бир ше'рини уча сәслә охујумуш. Ше'рдә ifадә олунан фикир руһаниләrin диггәтини чәлб еди. Гәзәли охујан кәңч һүруфини һәбсә алыrlar. Кәңч ше'рин өзу тәрәфиндән јазылдығыны сөјләјир. Нәсимини элә вермәк истәми. Руһаниләrin фитвасы илә ону дар ағачындан асылмаға мәһкүм едиrlәr. Бу заман Нәсими аягабыларыны јаматмаг үчүн пинәчинин јанында отурубмуш. О, hadisәdәn хәбәрдәр олуб өзүнү чәза мейданына јетири, кәңч достунун нарајына чатыр. Ше'рин өзү тәрәфиндән јазылдығыны сөјләјиб ону азад етдири. Руһаниләr онун һүруфи мүршиди олдуғуну өјрәниб, дыры-дыры сојулмасына фитва веририләr. О, өлүм аягында да фикриндән дәнмүр, «әнәлһәг»—«мәнәм аллаһ»—дејир. Шаирин бу мәтанәти гарышында өзүнү итирән руһаниләr истеңза илә сорушурлар:

— Сәнки һәгсән, бәс нијә ганын ахдыгча саралыrsan?

Назырчаваб сәнәткар:

— Мән әбәдijjәt үфүгләrinдә доган ешг күнәшиjем. Құнәш батанда саралар,—дејә чәсарәтлә чаваб вери.

Бу рәвајәтдә белә бир гејд дә вар ки, куја шаирин өлүмүнә фитва верән руһани де-мишdir:

— Бу о гәдәр мәл'үндүр ки, онун ганындан һара дүшсә кәсиб атмаг лазымдыр.

Тәсадүfен шаирин ганындан бир дамчы һәмин руһанинин бармағына сыйраjыр. Чамат ондан бармағының кәсилемесин тәләб еди. О исе:

— Мән сөз мәсәли демишәm,—чавабыны вериб бармағыны горујур. Бу заман ал-ган ичинde олан шаир:

Заһидин бир бармағын кәссән дәнүб һәгдән таchar,

Көр бу керчәк ашиги сәрпа сојарлар ағрымаз.—

дејә өз мүбариz сәсиин учалдыр. Мәрдликә, дүшмәnlәri үзәриндә мә'нәvi гәләбе газанараг өлүр.

Нәсими өзүндәn сонра зәнкін бир ирс гојуб кетмишdir. Бөյүк Азәrbajchan шаир. Низами Қәнчәвинин Җаҳын Шәрә әдәбијатына қатирдији мүтәрәggи идејалары давам вә инкишаф етдиရен бөйүк сәнәткар инсана, инсан ләјағетинә, онун гүдрәтинә олан јүкәк инамыны тәрәннү едәрәк ше'рләrinдә инсаны һәјатын јарадычысы, һәјати көзәл-лиklәrin әсил мәнбәjи кими тә'riflәmiшdir. Онун ше'рләri ичәрисиндә идеја дүшмән-ләri илә мүбариzесиниң экс етдиရен әсәrlәr әсас јер тутур.

Шаирин габагчылы идејалары эн сох дөврүн мүрәche руһаниләri тәрәfinдәn шиддәттeli мугавимәтә раст кәлиrdi. О, аллаһсызыlgда иттиham олунур, пантенест фикирләri јанлыш изаһ едiliрди. Мәhз буна көрә дә Нәсими дини ifadәlәrdәn кениш истифадә

јолу илә өз фикирләrinи jaјmaғa чалышырды. О өз ше'рләrinдә бириңи нөвбәdә ruhаниlәri, jaланчы дин хадимләrinи ifsha еди, һәјат көзәллиklәrinи tәsdiгlәsiб. Bu көзәллиklәrdәn истифадәj ҹағыран фикирләri илә мүасирләrinдәn фәргlәniри.

Онун истәr дидактик, истәrсә dә мәhбәbät мөвзусунда јазылыш ше'рләri, тәbiэт тәsвиrlәrinә hәcр олунмуш әсәrlәri охуҹуларыны һәjата сәslәjirdi. Шаир ejni заманда hакim тәbәgәniн зүлм вә әдаләtsizliji, истилачыларын гарәtкәrlиji вә онлара хидmәt едәn руhаниlәrin сатgыnlыgyны көstәrәn әсәrlәr dә jaрадыrды. Шаир mүасирләrinи һәjat вә kaiнатын сирләrinи ejrәmәjә, bилиjә, мөvчud ганун-гајдалара ачыг kөzәlә бахмағa ҹағырыr, онлары гафләt јухусундан аյыltmag истәjirdi. Шаир hәr үч дилдә јазылыш ше'рләri әсасен бу истигамәtдә олub, бәdii чәhәtдәn сәnәtgarlyglä ишләniшdir. Хүсүsәn онун ана дилиндә јазылыш әсәrlәri бүтүn түрк дилли халглар үчүn нүмунә ola биләch jүkseк поетик бир диллә gәlәm алынышdir.

Нәsimi әсәrlәri Җаһын Шәрәdә кениш јајылmasына бахмајараг бу вахта гәdәr бүтүnlүkә топланылыb мүкәmmәl шәkiлдә nәşr еdiлmәniшdir. Догрудur, hәlә XIX эсрәd илк dәfә Түркijәdә 1844-чу илдә, соңra иki dәfә: 1871, 1880-чы illәrdә Истамбулда чап еdiлmәniшdir. Bu nәşrләrin әvvәlinde шаирин фарс дилиндә јазылыш ше'рләrinдә dә үмүнәlәr вардыr.

Азәrbajchanда исе көrkәmlи әdәbijjатшuнаслardan Сәлман Mүmtaz 1926-чы илдә Нәsimi диваныны әrәb әлифбасы илә nәşr еtmiшdir. Bu nәşrләr Нәsimi ирсiniн кениш јајылmasыnda мүhüm rol ojнаsalар da, бөjүk сәnәtkarыn әsәrlәrinи tamamiliә әnät еdә bilmәniшlәr. Чап олунмуш әsәrlәrin өзүндә dә tәhriflәrә ѡol верilmiшdir.

Шаирин ана дилиндә јазмыsh олдуғу диванын elmi-tәngidi мәtni илк dәfә Azәrbajchan alimlәrinдәn filologи eлmlәr doktorу Ч. Gәhrәmanov тәrәfinдәn nәşrә назыrlanмышdir. O, Bakы, Lенинград вә Jеревan әljazmalary fondlarynda saхlanылан bеш нүхәni Истамбул вә Bakы nәşrләri илә tutushdurarag шаирин ана дилиндә јазылыш әsәrlәrinin илк elmi-tәngidi мәtnini әrәb әliфbasы илә nәşrә назыrlamышdir. O ejni заманда шаирин bu әljazmalar fondlarynda олан mүхтәliif чүnk вә nәşr олунмуш mүntexhabatlarда aýry-aýry шe'rlәri dә kөzәn кечirmiш вә јeri kәldikchә istifadә etmiшdir.

Belә bir mүhüm elmi iш илә kәnч түрк alimlәrinдәn Эрзурum университетиниñ assisstanti Iүcejn Әjan da mәshgul olumshdur. Lakin o өz elmi әsәrinи hәlәlik чап еdә bilmәniшdir. Iүcejn Әjan istifadә etdiyi әljazmalarыndan ikisisinin fotosurәtinи бizzә kөndәrmiшdir ki (hәr иki әsәrin fotosurәtinи Nizami музейине vermiшик), јeri kәlmışken она өz тәshкүrumyзу билдириrik.

Oxuҹulara тәгдим олунан бу әsәrdә исе Nәsiminin Совет Ittiфагы әljazmalarы fondlarynda олан диванlar вә чүnkләrә bәrabәr Iүcejn Әjanын бizzә kөndәrdiyi нүхәlәrlә dә tutushduruлub назыrlanмышdir. Bu nәşrдә нүхә фәrglәri kөstәrilme-миш, ejni заманда шаирин дини mәzmunlu шe'rlәrinin һамысы nәşr еdiлmәniшdir. Bиз belә шe'rlәrdәn сечиб ançag нүмунәlәr чап etmiшик.

Gejd etmәk лазымдыr ки, Nәsimi ирс өзүндәn sonra son дәrәcә tәhriflәrә у-

рамышдыр. Нэр шејдэн өввэл, бөйүк шайрин давамчылары нүүрүлийн чидди тэгийб өлүндүгү иллэрдэ Нэсими диванынын үзүүнү көчүрөркөн онлары мүэjjэн дэрэмчэдэ дэжиши дирмек мэчбурийжиндэ галмышлар. Ейни заманда шайрин идея душмэнләри дэ онун халг ичәрисиндәки кениш нүүфузундан истигадэ етмек мэгсэди илэ Нэсими шेरләрини өзләринэ хас, јёни ортодокс ислам көрүшләринэ, бө'зэн дэ мүхтәлиф тәригэт-фикирләринэ уйғун бир шәкилдэ изаһ етмекэ бәрабәр тәһриф еләмишләр. Нэсиминин мүхтәлиф өлкәләрдэ, мүхтәлиф заманлarda яздығы ше'рләринин нымсы диванына дүш биљмәмишди. Буны да гејд едэк ки, шайрин бөйүк нүүфузундан истигадэ едэрек онун адьна ше'р ялан тәрәфдарлары вэ элејһарлары да олмамыш дејил.

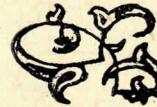
Бүтүн бунлар сон дэрәчэ исте'дадлы, орижинал үслуга малик олан новатор сәнэт-карын зәңкин ирсдин чешидләнмәсүнэ, мүхтәлиф варианлара душмәсүнэ сәбәб олмушудур. Биз шайрин елә бејтләрини көрмүшүк ки, нэр элјазмасында о бирисиндән фәргли шәкилдэ язылмышдыр. Шубәсиз ки, бурада Нэсимини ислаһ етмек истэјэн вэ бө'зэн онун ишләтиji ифадәләри баша душмәjэн катибләрин дэ аз ролу олмамышдыр.

Бундан элавэ шайрин эсәрләринин үзүүнү көчүрэн өзбек, түркмэн вэ түркиjэли кәтибләр дэ онун дилини аз дәјишдирмәмишләр.

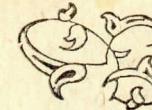
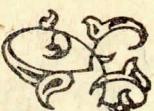
Мәһз буна көрэ дэ эсәри нәшрэ назырладыгымыз заман шайрин эн гәдим элјазмаларындан олан Ангара дил вэ тарих-чографија факультети китабханасында олуб, если инди итмиш элјазманын фотосурэтиндэн истигадэ етмишик. XVI эсрин өввэлләриндэ язылдығы тәхмин едилөн вэ Азәрбајҹан ССР ЕА Элјазмалар фондунда сахланылан һөрәкәли нүсхәни эсас көтүрөрк Топ гапы нүсхәсиә мугајисә јолу илэ назырладыгымыз бу эсәр Нэсими ше'рләринин нисбәтэн даһа етибарлы сајылан нүсхәләри эсасында ярандығыны күман етмек олар.

НЭМИД АРАСЛЫ

Мэрһэба, хош кэлдин, еј рүни рэваным, мэрһэба!
Еј шэкэрлэб јари-ширин, ламэканым, мэрһэба!
Чүн лэбин чами-Чэм олду нэфхеји-руһылгүдүс,
Еј чэмилим, еј чэмалим, бэһрү каным, мэрһэба!
Кэнлүмэ һеч сэндэн өзкэ нэснэ лајиг көрмэдим,
Сурэтим, эглим, үгулим, чисму чаным, мэрһэба!
Еј мэлэк сурэтли дилбэр, чан фэдадыр јолуна;
Чүн дедин лэһмикэ лэһми, ганэ ганым, мэрһэба!
Кэлди јарым наз илэ, сорду, Нэсими, нечэсэн?
Мэрһэба, хош кэлдин, еј хырдадэханым, мэрһэба!

Шол ләби шириңә, јарәб, кәр шәкәр дерсәм, нола?
Шол құнәш тәл әтли ајә кәр гәмәр дерсәм, нола?

~~+~~ Адәми нөв индә мислин көрмәди дөври-фәләк,
Шол чәһәтдән кәр сана хејрул-бәшәр дерсәм, нола?

Шол күл үзрә дағылан әнбәр сиғәтли сүнбүлә,
Әнбәрин рејілан әчәб, ја мишки-тәр дерсәм, нола?

Билмәјән ешгин тәригин һәр хәбәрсиз гафилә,
Чүн һидајәт булмамыш, кәр бихәбәр дерсәм, нола?

Сәнсиз, еј чани-чаһан, бир пула дәјмәз кайнат,
Нечә дәјмәз нәснәјә кәр шол гәдәр дерсәм, нола?

Кәр үзин ајин көрәнә, еј чаһанын фитнәси,
Шубәсиз һәгги көрән саһибнәзәр дерсәм, нола?

Ким ки, һәгги пәрдәсиз үзүндә, еј чан, көрмәди.
~~+~~ Бибәсирәтди, кәр анә бибәсәр дерсәм, нола?

Зұлфу рұхсарындыр, еј чан, суреји-нурұ дұхан,
Кәр бу мә'нидән ана шаму сәһәр дерсәм, нола?

Нури-имандыр ұамалын ким ки, сәддәгна демәз,
Кафиру мүшрикдир, анә див әкәр дерсәм, нола?

Чүн Нәсиминин мәгамы Гаф имиш әнгамисал,
Шол мүәлла гәдрә кәр ари көһәр дерсәм, нола?

Нури-тәчәлли шәләси дүшду әзәлдә алына,
Көзләримин бу рәнк илә јашы бојанды алына.

Нәм ме'чұзати Әһмәдин қөзләри сеһридиr анын,
Рәһмәти-һәг бу чадунун үммәтинә вү алына.

Чәһд едәрәм ки, алинә көnlүмү вермәјем, вәли,
Нәм билирәм ки, ағибәт алинә көnlүм алына.

Кимсә әкәрчи истәмәз дүшмәки фитнәјә, вәли,
Шүкәр едиrәм ки, дүшмүшәм алә қөзүнүн алына.

Дүшду Нәсиминин башы зұлфу кими ајағына,
Дүшәли чан қозу анын бәдри-мүәммәм алына.